מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל את שמונה משפחות המשימה (הבנה, חשיבה מסדר גבוה, יצירה, לשון, אוצר מילים, טיעון ודעה, דמויות, מבנה הטקסט) כפי שהן מופיעות בחפיסת חט"ב
- לחזק מיומנויות הסקה, זיהוי נקודת מבט וניסוח טענה עם ראיה, כנדרש ברמת ז-ט
- לתרגל מורפולוגיה ממוקדת: שורש ומשקל, נטיית שם, סמיכות, שייכות במילה אחת, רבים ונטיית פעלים
- להתנסות בעבודה עם טקסט אחד (כתבה) דרך כל משפחות המשימה, כהכנה לעבודה עצמאית עם כרטיסיות על כל טקסט

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – זיהוי עובדות מהכתבה

1. תמר
2. שלושה
3. גבעת אלונים

חלק ב' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – נכון או לא נכון

1. נכון – בטקסט נכתב שרינה הוסיפה גגון מפח כדי להגן על הספרים מפני הגשם.
2. לא נכון – למרות הקושי בשבוע הראשון, בשבוע השני הופיעו שבעה ספרים חדשים ופתק תודה, כך שהיוזמה המשיכה.

חלק ג' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – מטרת הטקסט וראיות

1. ב – לספר על יוזמה קהילתית מעניינת שצמחה מרעיון של תלמידה
2. ב – רינה, נהגת האוטובוס
3. ב – בתיאור השבוע השני, כשהופיעו שבעה ספרים חדשים ופתק תודה

חלק ד' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – מילים מהטקסט

1. 1 – ד (חשבה רעיון חדש)
2. 2 – א (הפסיקה לקוות)
3. 3 – ב (גג קטן שמגן מגשם)
4. 4 – ג (הגוף שמנהל את ענייני הכפר)

חלק ה' – פרק 2 • חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט – מה כתוב בטקסט?

1. נכון – בטקסט נכתב שתמר הגתה את הרעיון כי ראתה שהנוסעים מביטים במסך ומשתעממים
2. לא נכון – בשבוע הראשון נעלמו שלושה ספרים ולא חזר אף אחד מהם
3. נכון – כך נכתב בפירוש בטקסט
4. לא נכון – תלמידי כיתה ה' הכינו מחברת לכתיבת המלצות, ואילו ילדי הגן ציירו את השלט

חלק ו' – פרק 2 • חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט – משלימים ומסיקים

1. משתעממים
2. פתק
3. הפתעה
4. שייכות / גאווה

חלק ז' – פרק 2 • חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט – מסיקים, מספרים אחרת ומחברים לעולם

1. תשובה חופשית המבוססת על הסקה הגיונית מהטקסט, עם ציון המשפט הרלוונטי
2. תיאור קצר מנקודת מבטה של רינה, עם פרטים מהטקסט ששומרים על העלילה
3. תיאור מנקודת מבט הנוסע, המתייחס לשינוי שחל במדף משבוע לשבוע
4. פסקה שמקשרת בין רעיון המדף לבעיה אמיתית מחיי היומיום, עם הסבר לקשר

חלק ח׳ – פרק 3 • מבנה הטקסט וזיהוי סוגה – הבנה ראשונית

- 1. א – תמר, תלמידת כיתה ח׳
- 2. ב – כתבה

חלק ט׳ – פרק 3 • מבנה הטקסט וזיהוי סוגה – הבנה ראשונית ב

- 1. נכון – כך מתואר בפתיחת הכתבה
- 2. לא נכון – זוהי כתבה עיתונאית הכתובה בפרוזה, לא שיר

חלק י׳ – פרק 3 • מבנה הטקסט וזיהוי סוגה – הבנה ראשונית ג

- 1. כתבה

חלק י״א – פרק 4 • לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה) – שורש ומשקל במילים מהכתבה

- 1. א – ס.פ.ר
- 2. א – ל.מ.ד
- 3. ד – הפעיל

חלק י״ב – פרק 4 • לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה) – סמיכות ושייכות במילה אחת

- 1. תחנת
- 2. מדף עץ
- 3. סמיכות
- 4. מחברתם

חלק י״ג – פרק 4 • לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה) – רבים ונטיית פעלים בזמנים

- 1. מדפים
- 2. פתקים
- 3. עבר: חיכתה. הווה: מחכה. עתיד: תחכה.
- 4. עבר: הוסיפה. הווה: מוסיפה. עתיד: תוסיף.

חלק י״ד – פרק 5 • אוצר מילים, טיעון וראיה – התאמת מילים מהמילון הקטן

- 1 – ב (חשבה על רעיון חדש)
- 2 – א (הפסיקה לקוות)
- 3 – ד (גג קטן שמגן מגשם)
- 4 – ה (נהיה ריק)
- 5 – ג (אנשים שנוסעים כל יום באותו קו אוטובוס)

חלק ט״ו – פרק 5 • אוצר מילים, טיעון וראיה – מילים במשפט חדש

- 1. א – הגתה
- 2. ב – התייאשה
- 3. א – גגון
- 4. ב – בשבוע השני הגיעו שבעה ספרים חדשים
- 5. ב – שאנשים ממשיכים לקחת ולהביא ספרים כל הזמן

חלק ט״ז – פרק 5 • אוצר מילים, טיעון וראיה – טענה ושתי ראיות

- 1. הפסיקה לקוות או להאמין שהרעיון יצליח
- 2. טענה ברורה וממוקדת הקשורה לתוכן הכתבה
- 3. שתי ראיות מדויקות מהטקסט, למשל: בשבוע השני הגיעו שבעה ספרים חדשים, ורינה הוסיפה גגון להגנה
- 4. ראיה אפשרית: בתחילה איש לא נגע בספרים והם עמדו מכוסים באבק

חלק י״ז – פרק 6 • יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט – הכרת הטקסט לפני הכתיבה

- 1. א – תמר, תלמידת כיתה ח׳
- 2. א – כתבה

חלק י״ח – פרק 6 • יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט – הכרת הטקסט לפני הכתיבה

- 1. נכון – כך מתואר בטקסט: שלושה ספרים נעלמו ולא חזר אף אחד
- 2. לא נכון – את הרעיון הגתה תמר; רינה הוסיפה גגון מפח למדף

חלק י״ט – פרק 6 • יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט – הכרת הטקסט לפני הכתיבה

- 1. המתנה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- יש ציון שורה או משפט מהטקסט ליד כל תשובה, לא רק ניחוש כללי
- השורש מורכב משלוש אותיות עיצור נכונות והמשקל תואם את צורת המילה בפועל
- הטקסט החדש שומר על אורך משפטים, טון ואוצר מילים דומים למקור, ומתאים לסוגה שנבחרה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני שלושה עד ארבעה שיעורים: פרק בכל שיעור, עם קריאה חוזרת של הטקסט בכל פעם
- לתלמידים חזקים אפשר להוסיף את משימת 'בעוד עשר שנים' או 'הנחה סמויה' מרמת חט״ע כהעשרה
- לתלמידים שמתקשים אפשר לצמצם את פרק הלשון למשימה אחת (למשל רק רבים ונטיית פעלים) ולדלג על סמיכות ושייכות במילה אחת בשלב ראשון
- מומלץ לשלב את הפרקים עם דרכי הפעלה מגוונות כמו לוח בחירה 3×3 או עבודה בזוגות, כדי לשמור על מוטיבציה לאורך כל החוברת

חוברת תרגול – כרטיסיות משימה לכל טקסט (חט״ב)

כרטיסיות משימה לכל טקסט

חט״ב · רגיל

תוכן החוברת

1. פרק 1 – הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות
2. פרק 2 – חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט
3. פרק 3 – מבנה הטקסט וזיהוי סוגה
4. פרק 4 – לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה)
5. פרק 5 – אוצר מילים, טיעון וראיה
6. פרק 6 – יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – כרטיסיות משימה לכל טקסט (חט"ב)

חוברת התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו משימות קצרות מתוך שמונה משפחות שונות, בהשראת הכרטיסיות שמלוות כל טקסט שלומדים בכיתה. עבדו פרק אחר פרק, קראו כל הוראה בעיון וכתבו תשובות מלאות במשפטים שלמים. אפשר לחזור לטקסט כמה פעמים כדי למצוא ראיות מדויקות.

1 חלק א' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – זיהוי עובדות מהכתבה

השלימו את המילה החסרה.

1. את הרעיון למדף הספרים בתחנה הגתה _____ , תלמידת כיתה ח'.

2. בשבוע הראשון נעלמו מהמדף _____ ספרים ולא חזר אף אחד.

3. המדף נמצא בתחנת אוטובוס בכפר הדמיוני _____ .

2 חלק ב' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	נהגת האוטובוס רינה הוסיפה למדף גגון מפח כדי להגן על הספרים מהגשם.	☐	☐
2	תמר התייאשה לגמרי מהרעיון כבר בשבוע הראשון ולא המשיכה לבדוק את המדף.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – מטרת הטקסט וראיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מטרת הכתבה 'הספרייה שבתחנה'?

א) להסביר תהליך מדעי מסובך ב) לספר על יוזמה קהילתית מעניינת שצמחה מרעיון של תלמידה

ג) לשכנע קוראים לקנות ספרים חדשים ד) לבדר באמצעות סיפור דמיוני על חייזרים

2. מי הוסיף למדף הספרים גגון מפח?

א) תמר ב) רינה, נהגת האוטובוס ג) מר אליהו ד) ילדי הגן

3. באיזה חלק בכתבה מופיעה ראיה לכך שהרעיון של תמר הצליח בסופו של דבר?

א) בפסקה הראשונה, כשהמדף רק הופיע

ב) בתיאור השבוע השני, כשהופיעו שבעה ספרים חדשים ופתק תודה ג) בכותרת הכתבה

ד) במילון הקטן בסוף הטקסט

4 חלק ד' – פרק 1 • הבנת הנקרא: עובדות, מטרה ותמצות – מילים מהטקסט

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הגתה	___	**א.** הפסיקה לקוות
2. התייאשה	___	**ב.** גג קטן שמגן מגשם
3. גגון	___	**ג.** הגוף שמנהל את ענייני הכפר
4. המועצה המקומית	___	**ד.** חשבה רעיון חדש

5 חלק ה׳ – פרק 2 • חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט – מה כתוב בטקסט?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	תמר היא זו שהציעה את רעיון מדף הספרים בתחנה, אחרי ששמה לב שהנוסעים משתעממים.	☐	☐
2	בשבוע הראשון שבו הוצב המדף, כל הספרים שנלקחו חזרו אליו.	☐	☐
3	רינה, נהגת האוטובוס, הוסיפה למדף גגון מפח כדי להגן על הספרים מפני הגשם.	☐	☐
4	תלמידי כיתה ה׳ הכינו לוח שלטים צבעוני עם שמות הספרים.	☐	☐

6 חלק ו׳ – פרק 2 • חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט – משלימים ומסיקים

השלימו את המילה החסרה.

1. תמר שמה לב שרוב הנוסעים באוטובוס מביטים במסך ו_____ .

2. בתוך אחד הספרים שהוחזרו נמצא _____ ובו תודה לתמר.

3. תמר רצתה שההמתנה לאוטובוס תהפוך לרגע של _____ .

4. למרות שלא נכתב במפורש, אפשר להבין מהטקסט שתושבי הכפר מרגישים כלפי המדף תחושת _____ (לדוגמה שייכות או גאווה).

7 חלק ז׳ – פרק 2 • חשיבה מסדר גבוה: הסקה ונקודת מבט – מסיקים, מספרים אחרת ומחברים לעולם

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מצאו דבר אחד שלא כתוב במפורש בטקסט אבל אפשר להבין ממנו. כתבו מה הבנתם ומאיזה משפט בטקסט הסקתם זאת.

2. ספרו מחדש את הרגע שבו התגלו שבעה הספרים החדשים על המדף, הפעם מנקודת המבט של רינה הנהגת. מה היא ראתה וחשבה?

3. ספרו בקצרה את סיפור המדף מנקודת המבט של אחד הנוסעים הקבועים, שרואה את השינוי קורה לאורך זמן.

4. איזו בעיה מהעולם האמיתי דומה לבעיה שתמר זיהתה (למשל שעמום או חוסר קשר בין אנשים)? כתבו פסקה קצרה שמקשרת בין הטקסט לבעיה הזאת.

8 חלק ח' – פרק 3 • מבנה הטקסט וזיהוי סוגה – הבנה ראשונית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בכתבה 'הספרייה שבתחנה', מי יזמה את רעיון מדף הספרים?

א) תמר, תלמידת כיתה ח' ב) רינה, נהגת האוטובוס ג) מר אליהו השכן ד) המועצה המקומית

2. איזו סוגה מתאימה לטקסט 'הספרייה שבתחנה'?

א) שיר ב) כתבה ג) טקסט מתכון ד) יומן אישי

9 חלק ט' – פרק 3 • מבנה הטקסט וזיהוי סוגה – הבנה ראשונית ב

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הכתבה מספרת על מדף ספרים שהוקם בתחנת אוטובוס בכפר	☐	☐
2	הטקסט כתוב בחרוזים ובמשקל קבוע	☐	☐

10 חלק י׳ – פרק 3 • מבנה הטקסט וזיהוי סוגה – הבנה ראשונית ג

השלימו את המילה החסרה.

1. טקסט שמספר על אירוע אמיתי, כולל ציטוטים מאנשים, נקרא _____

11 חלק י״א – פרק 4 • לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה) – שורש ומשקל במילים מהכתבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו השורש של המילה "ספרים" (מהכתבה)?

א) ס.פ.ר ב) ס.פ.ם ג) פ.ר.ס ד) ר.ס.פ

2. מהו השורש של המילה "תלמידה" (תמר, תלמידת כיתה ח׳)?

א) ל.מ.ד ב) ת.ל.מ ג) מ.י.ד ד) ל.י.ד

3. המילה "הופיע" (מדף עץ הופיע בתחנה) בנויה בבניין:

א) פעל ב) נפעל ג) פיעל ד) הפעיל

12 חלק י״ב – פרק 4 • לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה) – סמיכות ושייכות במילה אחת

השלימו את המילה החסרה.

1. "תחנת האוטובוס" הוא צירוף סמיכות. כתבו את מילת הסמיכות הראשונה (הנסמך): _____

2. חברו צירוף סמיכות מהמילים "מדף" ו"עץ": _____

3. בטקסט כתוב "נהגת האוטובוס". זהו צירוף _____

4. כתבו במילה אחת: "המחברת של התלמידים" = _____

13 חלק י״ג – פרק 4 • לשון: מורפולוגיה (שורש, משקל, סמיכות ונטייה) – רבים ונטיית פעלים בזמנים

ענו בקצרה.

1. כתבו את צורת הרבים של המילה "מדף": ___

2. כתבו את צורת הרבים של המילה "פתק": ___

3. נטו את הפועל "חיכתה" (שורש ח.כ.ה) בגוף נקבה יחיד בשלושת הזמנים: עבר, הווה, עתיד.

4. נטו את הפועל "הוסיפה" (שורש י.ס.ף) בגוף נקבה יחיד: עבר, הווה, עתיד.

_____

_____

_____

14 חלק י"ד – פרק 5 • אוצר מילים, טיעון וראיה – התאמת מילים מהמילון הקטן

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הגתה	___	**א.** הפסיקה לקוות
2. התייאשה	___	**ב.** חשבה על רעיון חדש
3. גגון	___	**ג.** אנשים שנוסעים כל יום באותו קו אוטובוס
4. מתרוקן	___	**ד.** גג קטן שמגן מגשם
5. נוסעים קבועים	___	**ה.** נהיה ריק

15 חלק ט"ו – פרק 5 • אוצר מילים, טיעון וראיה – מילים במשפט חדש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. תמר ___ את הרעיון להניח ספרים בתחנה

א) הגתה ב) התייאשה ג) נעלמה ד) הפתיעה

2. אחרי שבוע ראשון בלי ספרים חדשים, תמר כמעט ___

א) הגתה ב) התייאשה ג) צחקה ד) הוסיפה

3. רינה הוסיפה למדף ___ כדי להגן על הספרים מהגשם

א) גגון ב) מילון ג) פתק ד) שלט

4. איזו ראיה מהטקסט הכי טובה כדי לתמוך בטענה 'הרעיון של תמר הצליח'

א) איש לא נגע במדף בהתחלה ב) בשבוע השני הגיעו שבעה ספרים חדשים

ג) הספרים היו מכוסים באבק ד) תמר כמעט התייאשה

5. המשפט 'המדף כמעט אינו מתרוקן' מרמז בעיקר על

א) שהמדף נשאר ריק כל הזמן ב) שאנשים ממשיכים לקחת ולהביא ספרים כל הזמן

ג) שהמדף התקלקל ד) שאיש לא משתמש במדף יותר

16 חלק ט"ז – פרק 5 • אוצר מילים, טיעון וראיה – טענה ושתי ראיות

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה משמעות המילה 'התייאשה' ברגע שתמר כמעט הפסיקה להאמין ברעיון שלה

_____

_____

2. כתבו טענה אחת משלכם על הפרויקט של תמר, לדוגמה: הפרויקט הצליח בזכות שיתוף הפעולה של התושבים

3. תמכו בטענה שכתבתם בשתי ראיות שונות מתוך הטקסט

4. כתבו טענה הפוכה, למשל: לא כל התושבים תמכו בפרויקט מיד, ונסו למצוא ראיה אחת מהטקסט שתומכת בה גם אם היא חלשה

17 חלק י"ז – פרק 6 • יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט – הכרת הטקסט לפני הכתיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי הגתה את הרעיון להציב מדף ספרים בתחנת האוטובוס?

(א) תמר, תלמידת כיתה ח׳ (ב) רינה, נהגת האוטובוס (ג) מר אליהו, שכן מהבניין

(ד) איתי מהקומה השנייה

2. מהי סוגת הטקסט 'הספרייה שבתחנה'?

(א) כתבה (ב) שיר (ג) מכתב אישי (ד) מאמר דעה

18 חלק י"ח – פרק 6 • יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט – הכרת הטקסט לפני הכתיבה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בשבוע הראשון שבו עמד המדף, נעלמו שלושה ספרים ואף ספר לא הוחזר.	☐	☐
2	רינה, נהגת האוטובוס, היא זו שהגתה את רעיון המדף.	☐	☐

19 חלק י"ט – פרק 6 • יצירה: כתיבה בעקבות הטקסט – הכרת הטקסט לפני הכתיבה

השלימו את המילה החסרה.

1. תמר רצתה שה- _____ של הנוסעים באוטובוס תהפוך לרגע של הפתעה.

כרטיס יציאה

האם הצלחתי להביא ראיה מדויקת מהטקסט לכל טענה שכתבתי?

האם זיהיתי נכון את השורש והמשקל של המילים שבחרתי מהטקסט?

האם הפסקה שכתבתי במשימת היצירה מתאימה לסגנון ולסוגה של הטקסט המקורי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀